

יביע אומר

עלון שבועי לכבודו של רבנו הגדול

מרן רבי **עובדיה יוסף** זצוק"ל

פרשת וירא

חשון תשפ"ז

גיליון מס' 621

פנינים מתורתו על פרשת השבוע

יוקח נא מעט מים (י"ח, ד') ואקחה פת לחם (י"ח, ה')
הקשה מרן זיע"א: מדוע כשקיבל אברהם את אורחיו אמר **מעט מים**, וכשכיבדם בלחם לא אמר **מעט לחם**, אלא ואקחה פת לחם.
ותירץ: מבואר בגמ' כל מה שעשה אברהם למלאכים על ידי שליח עשה הקב"ה לבניו ע"י שליח,
באברהם נאמר "יוקח נא מעט מים" – על ידי **שליח**, כך שילם הקב"ה לבניו ע"י **שליח** כשבקשו לשתות מים, שנאמר וירם **משה** את ידו ויך את הסלע, נמצא שהמים שהובאו למלאכים הובאו ע"י שליח ולא ע"י אברהם בעצמו.
ולפי"ז מובן: מדוע הביא **מעט** מים, משום שלא רצה אברהם להטריח את השליח, ואולם כשהביא את הלחם **בעצמו**, נאמר ואקחה פת לחם – בעין יפה מפני שלא גרם טירחה לאיש.
(ויאמר אברהם בשם מרן זיע"א)

ויען אברהם ויאמר הנה נא הואלתי לדבר... ואנכי עפר ואפר (י"ח, כ"ז)
ביאר מרן זיע"א: נאמר בגמ' (חולין פ"ט) גדול מה שנאמר במשה יותר ממה שנאמר באברהם, שבאברהם נאמר "**ואנכי עפר ואפר**" ובמשה נאמר "**ונחנו מה**" (שמות ט"ז, ז')
ולכאורה מה ההבדל בין "ואנכי עפר ואפר" לבין "ונחנו מה"
והסביר מרן: בודאי אמר אברהם ואנכי עפר ואפר מתוך ענוה אמיתית, אך עדיין אין זה מעיד על ענוותנותו, שהרי דיבר **לפני הקב"ה** ומי החידוש לאדם שישפיל עצמו מפני בורא העולם, אבל משה רבינו אמר ונחנו מה בעומדו **לפני העם** הרבו להתלונן עליו, וזהו הוכחה על ענוה אמיתית.
(משוש תבל עמ' קנ"ד)

וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם (י"ט, כ"ז)
הקשה מרן זיע"א: הנה אמרו חז"ל (ברכות ו:): כל הקובע מקום לתפילתו - אלוהי אברהם בעזרו, וכשמת אומרים עליו: הי חסיד, הי עניו, מתלמידיו של אברהם אבינו (שהרי אברהם אבינו היה קובע מקום לתפילתו, שנאמר: וישכם אברהם בבוקר אל המקום אשר עמד שם את פני ה', ואין עמידה אלא תפילה).
ולכאורה מה ענין ענוה למי שקובע מקום לתפילתו?
אלא בנוהג שבעולם, אדם שאין לו ענוה, הרי מסתמא לא יבצר שיהיה איזה פעם שנפגע מגבאי בית הכנסת, על שלא נתן לו עליה מכובדת בספר תורה, או שלפעמים בא מישהו והקדימו וישב על מקומו, והיה צריך לחפש מקום אחר לשבת בו, והרי הוא כועס ומקפיד פונה והולך לו לבית כנסת אחר, וכך נמצא שאין לו מקום קבוע לתפילתו. אמנם אדם **שיש בו ענוה**, הרי הוא מוחל על כבודו ואינו מקפיד כלל, ונשאר במקומו וקובע מקום לתפלתו, ונשאר כל ימיו במקום אחד, ולכן אומרים עליו: הי חסיד, הי עניו מתלמידיו של אברהם אבינו.
(מאור ישראל דרושים עמ' שכ"ג)

לעשות צדקה ומשפט (י"ח, י"ט)
כתב מרן זיע"א: בדרך רמז: נאמר "ציון במשפט תפדה, ושביה בצדקה" "ציון במשפט תפדה" – בגימטריה **תלמוד ירושלמי** "ושביה בצדקה" – בגימטריה **תלמוד בבלי**,
שע"י לימוד התורה שבעל פה זוכים לגאולה.
(ענף עץ אבות עמ' רי"ח)

דבר העורך

הרב יצחק בר זכאי

ויאמר אברהם כי אמרתי רק אין יראת אלוקים במקום הזה (כ', י"א)
שנים אחדות לפני מלחמת העולם, ביקר **הגר' אלחנן וסרמן** הי"ד בסמינר לרבנים בגרמניה, ובשיחה לפני התלמידים תמה הרב ואמר: מדוע אמר אברהם למלך פלשתים **רק** אין יראת אלוקים הרי לכאורה המילה רק מיותרת?
וביאר: שכוונת אברהם ללמדינו, גם כשנמצאים בקרב אנשים משכילים ומלומדים ונידמה לכאורה שבשיכלם חקרו לעצמם נימוסים ישרים, ומידות נעלות, ובודאי שהמקום ינוהל על פי משפט צודק והוגן כפי שמחייב השכל הישר וההגיון.
אעפי"כ אמר אברהם: גם במקום כזה אני חש בסכנה גדולה,
כי אנשים אלו שאין להם אמצעי שיעזור להם לשלוט על יצרם,
הרי שהם מסוגלים להגיע **לשפל המדריגה**, נימוסיהם היפים ומנהגם הטובים לא יעמדו להם בעת שירצו להוציא את תאוותם לפועל.
זוהי כוונת אברהם שאמר **רק** דבר אחד לא מצאתי כאן – **יראת אלוקים**
ולכן חששתי ואמרתי "והרגוני על דבר אשתי", שבשעה שתיבער בהם אש התאוה לא יעמדו להם נימוסיהם הטובים והשכל הישר.
לא פעם נשמעים דברי שבח ותהילה לאלו **היושבים במגדל השן** על השכלתם ונימוסיהם, שכביכול מנהלים את המדינה במשפט וצדק אך לימדנו אבי האומה כי ללא יראת אלוקים – מתדרדרים בתהום וכשתיגבר תאות הכבוד, או שברצונם להיראות נאורים בעיני העולם, **הם עלולים** להגן על אויבינו הבאים לכלותינו.
הם עלולים להגן על אנשי החמאס ודומיהם,
ולשלוח מאחורי סורג ובריח את מי שבא להגן על עצמו,
ואכן את התוצאות הנוראות ראינו בעיננו בימים אלו.
שהרי אם אין יראת אלוקים והרגוני!

שבת שלום!

שעון חורף:
שקיעת החמה- 16:55
נץ החמה- 5:53
סו"ז ק"ש: מג"א - 8:02 הגר"א - 8:35
סוף זמן תפילה: הגר"א - 9:31
צאת שבת - 17:25
זמן ר"ת במוצ"ש- 18:03
הזמנים הם לפי אופק ירושלים

בס״ד

מעשה רב

סיפרה הרבנית טולדינו ביתו של מרן.
בערב כיפור האחרון של אבא באתי אליו,
ואני רואה אותו יושב על כסא ולא יכול להתרומם ולא לכתוב
ומאוד הצטערתי ואמרתי לו אבא תקום, תיהיה חזק, תקום עם ישראל צריך אותך.
הבאתי גם את הבנים שלי והם התחילו לשיר ״שר ישראל שר התורה״ (יש כזה שיר) והוא התחיל **לבכות ולבכות.**
ושוב אמרתי לו אבא תקום תיהיה חזק.
ואז הוא אמר לי ״**דעי לא שומעים לי,** אני מדבר על גיוס בחורי הישיבות ולא שומעים לי, **אז בשביל מה אני צריך לחיות**.
מוטב שאני ילך, ואני אומרת לו – אבא לא, אבא לא.
כשראש הממשלה אמר לו אנחנו נגייס רק את מי שלא לומד,
אז אבא אמר לו עליהם אני הכי פוחד,
כי הוא ידע שהם יכולים ליפול הכי בקלות.

סיפרה הרבנית יהודית יוסף תחי׳- כלתו של מרן
אני זוכרת שהיה בבית מצלמה בחדר של הרב, וזה היה הסיכום עם הרופא שהתפקיד שלי היה לבדוק את הנשימות של הרב.
היינו שמים על וויליום גבוה, ואם היו נשימות לא טובות הייתי מעירה את בעלי, והייתי שומעת כל נשימה ונשימה של הרב.
והנה לילה אחד מאוד מאוחר אני שומעת את **הרב מתפרץ בבכי, בכי הסטרי** . כאילו הוא מדבר לעצמו,
אני מסתכלת במצלמה, ואני רואה שהוא כאילו מדבר עם משהו.
כאילו משהו נמצא בחדר, והוא אומר לו : **רבש״ע מה אני צריך ממך,**
אני רוצה שילמדו את התורה הקדושה שלך.
תעזור לי לבטל את הגזירה הקשה הזאת. וזה כשהוא לבד בחדר מדבר עם עצמו.

עוד סיפרה:
בבחירות האחרונות שאלתי את בעלי, למה הרב צריך להכנס לכל הפוליטיקה הזאת, הרב יכל לשבת ולכתוב ספרים.
ולהיות הרב של כל העולם בלי לקבל בזיונות מכל מיני גורמים ומהתקשורת.
בעלי אמר לי, **תשאלי את אבא שלי,** עניתי לו שזה חוצפה, איך אני ישאל כזאת שאלה...
ואז הגיע ליל שבת בסעודה שכל המשפחה נמצאת.
ופתאום בעלי אומר לרב, אבא, יהודית רוצה לשאול שאלה,
באותו רגע רעדתי ואמרתי לעצמי אולי אני ימציא שאלה אחרת כי חשבתי שזה חוצפה...
וראיתי שאין לי ברירה אז שאלתי אותו ואמרתי לו, שכ״כ כואב לי שהרב גדול הדור, למה הרב צריך להכנס לכל הפוליטיקה הזאת.
ואז הרב שתק, וכל הילדים שתקו וחיכו לראות את התגובה שלו.
ופתאום הרב הרים את קולו ואמר,
כשאני יבוא לעולם הבא יגידו לי, אה, הסתכלת מה כתבו בעיתונים ומה אמרו ברדיו, בשביל זה לא עשית למען עם ישראל,
יתבעו אותי על זה, ואת יודעת אנחנו נמצאים בעולם שרוצים להשיג דברים, זה רק דרך הפוליטיקה, אין דרך אחרת,
אני מעדיף שיבזו אותי בעוה״ז ולא יבזו אותי בעוה״ב.
אלו המילים שהרב הוציא מפיו.

גדולה הכנסת אורחים

ותצחק שרה בקרבה וכו׳ (בראשית י״ח, י״ב)
כששמעה שרה אימנו את בשורת המלאך ״כעת חיה ולשרה בן״ צחקה בלבה לאמר האם אפשר לחזור לימי הנעורים וללדת?
והקשה הרמב״ן – ואני תמה למה לא האמינה לדברי מלאכי אלוקים.
וביאר הרמב״ן : ששרה לא ידעה שהם מלאכי אלוקים וחשבה אותם לאנשים.
ושוב הקשה : והרי בפרשה קודמת **הקב״ה בעצמו** בישר לאברהם ״אבל שרה אשתך יולדת לך בן וקראת את שמו יצחק״ (י״ז, י״ט), מדוע א״כ לא בישר אברהם לאשתו על הבשורה שקיבל מהקב״ה?
ותירץ הרמב״ן: אברהם אבינו היה **טרוד במצות הכנסת אורחים ולא הספיק לבשר לשרה על ההבטחה שקיבל,**
והדבר תמוה ומפליא : כלום טרדת הכנסת אורחים אינה משאירה שימת לב או שיחה קלה עם שרה אשתו, ומה גם שהשיחה נוגעת לבשורת העתיד וההמשכיות של עם ישראל, האם לא מצא אברהם פנאי לרגע לבשר לאשתו לאחר שנים ארוכות על הבטחה לבנים?
שמעתי מאדם גדול שהתארח בחו״ל **בהכנסת אורחים** ששם ניזדמנו גם כל מיני משולחים מרחבי הארץ, ובאחת הסעודות קם אדם ונזף בבעל האכסניה : היתכן שניגשתי למקרר, פתחתיו, ולא מצאתי בו צנצנת חלב? האם כך מכניסים אורחים? ובעל האכסניה **קם ומתנצל** ומבטיח כי להבא לא יחסר חלב ,
ועוד מספר אותו אדם גדול שלמחרת שוב קם אחד האורחים ונזף בבעל האכסניה : מדוע אין לי כרית להניח את ראשי, האם כך מכניסים אורחים? ושוב בעל האכסניה **קם ומתנצל**,
אותו בעל אכסניה **לימדנו מוסר השכל**, הכנסת אורחים מה היא, הכנסת אורחים אינה רק סיפוק צרכיו של מי שהוא, הכנסת אורחים היא נתינת **בית** על כל המשמע מכך **בית כפשוטו**, **בית כמקום, בית כאוירה ביתית**, את המשפחתיות את ההרגשה הטובה, כל זמן שהינך מרגיש שאתה בעה״ב, והלה מרגיש כאורח, עדין לא הגעת למצות הכנסת אורחים.
ואם כך הם הדברים, הרי שהדבר דורש השקעה וזמן, תכנון וביצוע כל פרט ופרט, ועל כן אברהם אבינו ניגש מתוך השקעה וריצה, ״ויראץ״, ״וימהר״ ושוב ״רץ״ והכל לכבוד האורחים,
ואז אולי ניתן להבין מעט כי גם על בשורת הזרע ועל העתיד הטמון בו **לא מצא אברהם זמן ופנאי** לבשר לשרה על כך –
זוהי מצוות הכנסת אורחים והמשמעות העמוקה הקיימת בה.

על שולחן השבת
א. **על מי** נאמר בפרשה שהוא ״זקן״ או ״זקנים״?
ב. **מי הם** שני האנשים בפרשה ששואלים את ה׳ אם הוא יהרוג צדיק?
ג. **מי ערך** משתה בפרשתינו?
ד. **ביחס לאלו** אירועים נאמר שאברהם השכים קום?

תשובות
א. 1. **על אברהם** ושרה זקנים - פרק י״ח, י״א
2. **על האנשים** שנקהלו על לוט - פרק י״ט, ד׳
3. **על בני לוט** לאביהם - פרק י״ט, ל״א

ב. 1. **אברהם**- פרק י״ח, כ״ה
2. **אבימלך** על עצמו – פרק כ׳, ד׳

ג. 1. **לוט למלאכים** - פרק י״ט, ג׳
2. **אברהם ביום** היגמל את יצחק - פרק כ״א, ח׳

ד. 1. **אברהם להשקיף** על סדום – פרק י״ט, כ״ז
2. **אברהם לשלוח** את הגר – פרק כ״א, י״ד
3. **עקידת יצחק** – פרק כ״ב, ג׳
4. **אבימלך** מתיעץ עם עבדיו – פרק כ׳, ח׳

הלכות ברכות

* **יש להימנע** מלאכול ענב אחד, או גרגר של רימון או פלח של תפוז, משום שיש פוסקים הסוברים שצריך לברך אחריהם ברכה אחרונה משום שנחשב **בריה**, ולכן יאכל שיעור כזית כדי לברך ברכה אחרונה לכל הדעות, וכן יש פוסקים שמסתפקים בדין השותה **משקין**, אם חייב לברך ברכה אחרונה אחר שיעור **כזית** או שיעור **רביעית**, ולכן טוב שלא לשתות משקים אלא או פחות מכזית ולא יברך אחריהם, או שישתה רביעית ויברך אחריהם, וכן יש המסתפקים בשיעור כזית על **אוכלים** אם ברכה אחרונה היא על 18 גרם או 27 גרם, ולכן יאכל או פחות מ-18 גרם ולא יברך אחריהם, או 27 גרם ויברך אחריהם.
* **מי שאכל** פת או פירות אפילו יותר משעור כזית, וקודם שבירך ברכה אחרונה **הקיא המאכל**, אין צריך לברך ברכה אחרונה (אע״פ שי״ל שלא הקיא כל מה שאכל) שספק ברכות להקל.
* **הטועם** את התבשיל לדעת אם חסר מלח או תבלין, אין צריך לברך עד שיעור רביעית ואפילו שבולע התבשיל, כיון שאין כוונתו לאכול, ולכתחילה טוב ליזהר כשטועם ובולע **שיתכוין גם להינות** מהתבשיל - ויברך עליו.
* **כל שהוא** עיקר ועמו טפילה מברך על העיקר ופוטר את הטפלה, כגון: תבשיל אורז שמערבין בו בשר להטעימו, או מערבין בו חתיכות גזר להטעימו, מברך על האורז ופוטר את הבשר או הגזר, אבל אם רוצה לאכול את הבשר תחילה, יברך עליו שהכל ויאכלנו ואח״כ יברך מזונות על האורז, וכן אם רוצה לאכול את **הירק תחילה** יברך עליו בורא פרי האדמה ויאכלנו ואח״כ יברך מזונות על האורז.
* **אם** אוכל קוסקוס **וירקות עליו**, מברך רק בורא מיני מזונות, אא״כ מגישים כל מין בצלחת נפרדת, ואוכלים כל מין בפני עצמו מברך על כל אחד מהם בנפרד, ורק אם אוכל אותם ביחד עם הקוסקוס מברך מזונות בלבד.
* **עלי גפן** הממולאים באורז ובבשר, וכן פלפלים או חצילים הממולאים באורז ובשר, מברך **על הרוב** הנמצא במילוי, אם אורז הוא הרוב יברך מזונות, וכשהבשר הוא הרוב יברך שהכל ופוטר את השאר.
* **שקד מצופה** בסוכר, מברכים עליו בורא פרי העץ, ואף אם הסוכר הרבה יותר מהפרי, מ״מ הפרי עיקר.
* **בוטנים אמריקאים** (קבוקים) ברכתם בורא מיני מזונות, ואם אכל מהקבוקים שיעור כזית מברך על המחיה.
* **אם** אכל גלידה בגביע מברך על הגלידה ופוטר את הגביע, ואף שכשסיים לאכול את הגלידה, אם אוכל את הגביע אין לברך עליו, דיש עליו תורת טפילה לעולם.
* **השותה** תה או קפה **בגמר הסעודה** קודם ברכת המזון לא יברך עליהם, דספק ברכות להקל, וטוב שניח התה והקפה לאחר ברכת המזון ויברך לכולי עלמא.
* **השותה** יין ומים מברך לאחריהם מעין שלוש על היין ופוטר את ברכת בורא נפשות שעל המים, דספק ברכות להקל.
* **האוכל** פרי האדמה, ואח״כ אכל גם עוגות או פירות שבעת המינים, כשמברך ברכה אחרונה יברך תחילה בורא נפשות ואח״כ מעין שלוש, ואם הקדים ובירך מעין שלוש לא יברך אח״כ בורא נפשות דשמא נפטרו בברכת מעין שלוש, וספק ברכות להקל.
* **הקובע סעודתו** על פת הבאה בכסנין (עוגות) ואוכל כ-220 גרם שאז מברך המוציא וברכת המזון, דינו כאוכל פת, ואם שתה תה או קפה באמצע אכילתו - פטור מלברך עליהם, אבל אם קבע סעודתו על מעשה קדירה כגון כוסכוס ואטריות ורוצה לשתות באמצע אכילתו - צריך לברך עליהם שהכל.

(חזון עובדיה ברכות)

סיפור השבוע

ליום ההילולא של הקדוש רבי מרדכי שרעבי זצוק״ל

מ״ג שנים לפטירתו

סיפר רבי עזריאל מנצור שליט״א ראש ישיבת ׳שובי נפשי׳

המפגש הראשון שלי עם המקובל רבי מרדכי שרעבי זצוק״ל היה לפני למעלה מחמישים שנה וזכיתי להסתופף בצילו במשך שנים רבות.

ואני זוכר שהרב היה רגיל לקום בחצות הלילה מברך ברכות השחר על פי הכוונת ומקונן תקון חצות ובשעה 2:00 לפנות בוקר התחיל בשעור עץ חיים עד עלות השחר ואח״כ סדר התפלה עם כוונת הרש״ש מיד לאחר התפלה מסר שיעור **ברמב״ם ובטור עם בית יוסף** עד השעה 11:00 ורק אז טעם לראשונה כוס תה.

יום אחד התקשה חכם בן ציון אבא שאול זצוק״ל קושיה בספר רחובות הנהר של רבינו הרש״ש והחליט ללכת לחכם מרדכי לשמוע ממנו הסבר לקושיה, רבי מרדכי שמע את הקושיה ופניו אורו

ואמר תראו את האברך הזה, בעוד כך וכך שנים הוא עוד **יזכה לרוח הקודש**, אמר חכם מרדכי.

כשחזר חכם בן ציון פגש אותי והתפלא באוזני על הכבוד הגדול שחלק לו רבי מרדכי רק בגלל שאמר לו איזה קושיה, בסך הכל שאלתי שאלה פשוטה, אמר...

וסיפר הרב שליט״א

אספר לכם מעשה הפלא ופלא – בישיבת פורת יוסף למד בחור מאוד בעייתי בהרבה תחומים ורבני הישיבה נאספו והחליטו שאין אפשרות להשאיר את אותו בחור בישיבה ומוכרחים להוציאו וזאת מחמת שכניראה גם גרם לקלקול לתלמידים אחרים.

האבא של אותו בחור הגיע לפני ראש הישיבה רבי יהודה צדקה זצוק״ל להתחנן בעד בנו **אך לא הצליח לשכנעו**.

המשיך האבא והגיע לרבי בן ציון אבא שאול זצוק״ל להתחנן בעד בנו, אך כידוע חכם בן ציון לא חלק אף פעם על דעתו של חכם יהודה, והיה אומר שרק הוא ראש הישיבה והוא קובע.

במר נפשו הלך האבא והשתטח לפני רבי מרדכי שרעבי ע״ה והתחנן עבור בנו שמע רבינו וריחם על נפש הילד, ושלח מסר לחכם בן ציון ואמר לו: **אני אעבוד מהשמיים וכבודו יעבוד מהארץ**, עם כזו אמירה, כבר לא יכלו בישיבה להמשיך ולסרב לקבלו והתלמיד חזר להימנות על תלמידי הישבה, **הוא התהפך מן הקצה אל הקצה**,

ישב ועמל ללא הרף בשקידה והתמדה והפך להיות זוהר ונוצץ,

אני מכיר את התלמיד הזה מאז ועד היום ויכול אני לאמר בודאות גמורה שכיום הוא נחשב כאחד מהתלמידי חכמים הכי גדולים של הדור לא אשכח איך לעיתים היה חכם בן ציון תופס בידי ואומר לי: חכם עזריאל, תראה איך **לא נכשלנו בנשמה גדולה כזו**.

דרכו של רבינו זצ״ל בכל מאורע או מעשה שניפגש עימו לדון ולחקור כל מיני ספיקות בהלכה ובהליכות חיים,

ודוגמא מעניינת לכך: שמעתי שסיפרו לרבינו זצ״ל שנתפרסם באחד העיתונים **פטנט מדהים** שאם רוצה אדם שהאבוקדו שפתח לא ישחיר לאחר שהוציא ממנו את הגרעין, שיקח את הגרעין שהוציא וישרה אותו במים, וזה גורם שהפרי עצמו לא ישחיר,

והדבר בדוק ומנוסה,

כשמוע רבינו זצ״ל את השאלה: מיד דן וחקר להלכה- מה הדין כאשר יולדת בשבת מתגוררת בעיר מסוימת, והוריה גרים בעיר אחרת, ורצונם של ההורים **לדעת בשבת** האם הבת ילדה או לא שיש עצה שיביאו מערב שבת גרעין של אבוקדו **שרוי במים** מבית הוריה של היולדת לעיר שבה מתגוררת היולדת, והאבוקדו יישאר בבית הוריה, והיה אם תלד הבת בשבת **תוציא את הגרעין מהמים** וע״י כך האבוקדו שבבית הוריה **ישחיר**, ובזה יודע להוריה שביתם ילדה, **והסתפק רבינו בדבר** אם מותר בשבת לעשות כן או יש איסור מוקצה בגרעין, או שמא אפשר לייחד את הגרעין לדבר זה,

וכן יש לדון מצד הפסקת היניקה שהגרעין במים סופו להשריש.

ועוד מסופר על רבינו זצ״ל- שפעם בשבתו באוטובוס התיישבה על ידו אישה שאיננה מן הצנועות, ורצה רבינו שלא תשב לידו, אך מאידך רצה מאוד שלא לביישה, ואז פנה אליה רבינו בנעימות לשונו ואמר לה: אבקש סליחה אבל מוכרח ליידע אותך **שיש לי כרוספדין**, והיא היתה בטוחה שזו מחלה מדבקת, ומיד אמרה תודה ונסה על נפשה ועברה לשבת במקום אחר. וכוונתו היתה שהוא **לבוש בציצית**

ואונקלוס (במדבר ט״ו,ל״ח) מתרגם את המילה **ציצית-כרוספדין**.

ועוד סיפר רבינו זצ״ל: בישיבת מיר המעטירה ישבו שני נערים בתחילת הסדר והתחילו לפטפט ולקשקש, **בדברים בטלים**,

והנה לפתע נכנס ראש הישיבה הגאון ר׳ נחום פרצוביץ זצ״ל, וכשאותם נערים שמו לב, מיד התחילו להראות עצמם לומדים ואמרו בקול רם **״תנו רבנן...״** כאילו הם לומדים

ניגש אליהם ר׳ נחום ולחש להם:

יותר טוב שתדברו באמת מאשר שתלמדו בשקר...

מדוע יאמר כן רבינו? התפלאו הנערים,

והרב הסביר להם: הרי לומדים עכשיו בישיבה מסכת נדרים, ובכל המסכת **לא מוזכר אפ׳ פעם אחת** תנו רבנן. כמובן שאותם נערים קיבלו מוסר השכל, שממשיך ללוותם עד עצם היום הזה.

אגב, שסיפרו מעשה זה לרב חיים קנייבסקי זצ״ל, הגיב מיד ואמר **תנו רבנן** לא מוזכר בנדרים, אבל **דתנו רבנן** מוזכר בדף כ״ז ע״א.

(מתוך הספר אגן הסהר)